

Посеред безкрайого океану лежить не нанесений на жодну карту Таємничий острів. Він сповнений небезпек, але, зрештою, на ньому є все для життя. Потрібні лише... глибокі знання у різних галузях, невтомна праця та незламний дух. І п'ятеро хоробрих англійців кидають виклик обставинам. Та вони ще не знають, які пригоди на них чекають.

Їм доведеться стати справжніми «робінзонами», вижити в непростих умовах дикої природи, зустрітися з піратами, пережити виверження вулкана...

І хтозна, як би вони подолали всі труднощі та небезпеки, якби не допомога таємничого незнайомця...

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-5898-3



9 786171 258983

ISBN серії

ISBN 978-617-12-4214-2



9 786171 242142



Ж. Верн

ТАЄМНИЧИЙ ОСТРІВ



Бібліотека пригод

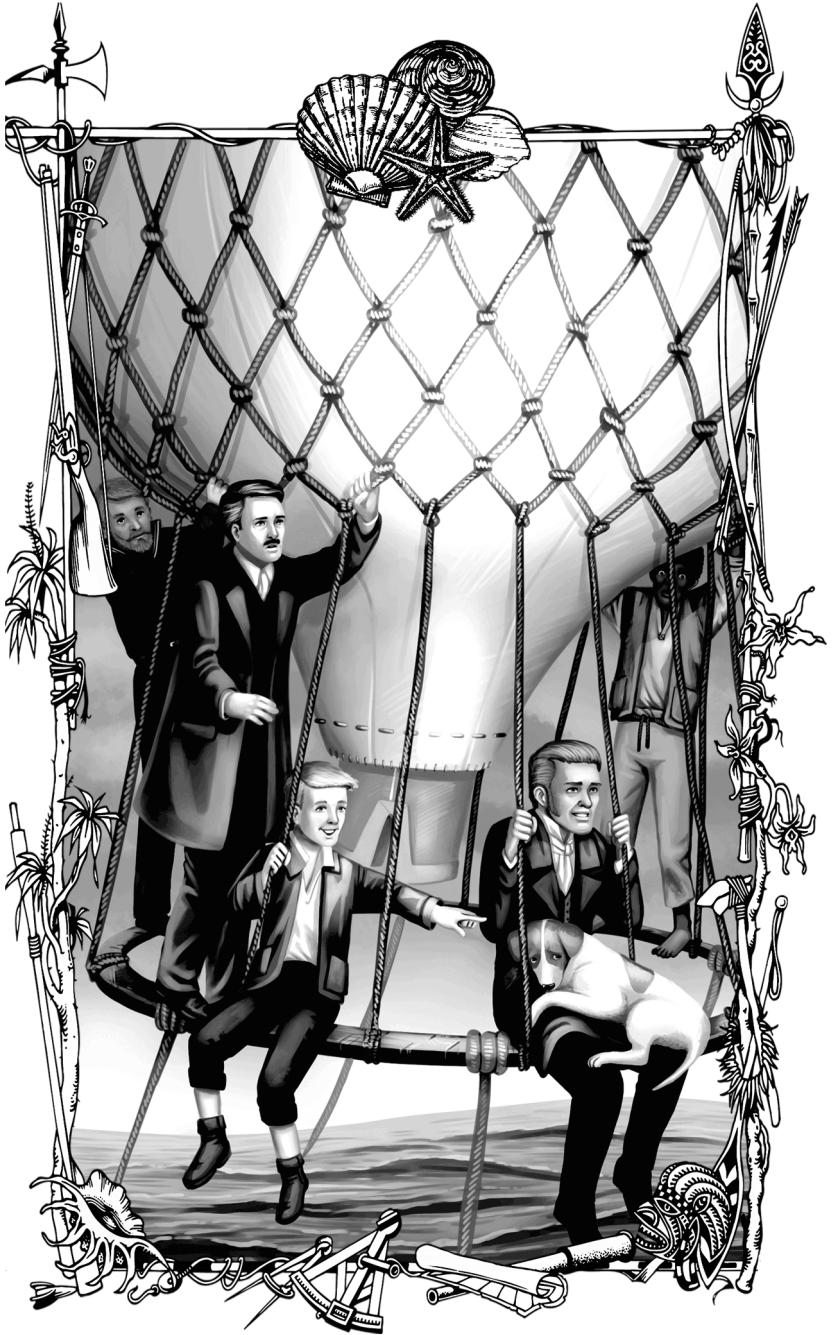
Ж. Верн

ТАЄМНИЧИЙ ОСТРІВ



Бібліотека пригод





Бібліотека пригод



РОМАН

ХАРКІВ 2019  КЛУБ СІМЕЙНОГО ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.133.1-93
В35



Жодну з частин даного видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Переклад *Володимира Верховеня*

Адаптація *Андрія Клімова*

Оформлення серії *Михайла Курдюмова*

В оформленні обкладинки
використано ілюстрацію *Ганни Носач*

Художник *Ганна Носач*

ISBN 978-617-12-4214-2 (серія)
ISBN 978-617-12-5898-3

© Книжковий Клуб «Клуб
Сімейного Дозвілля», ви-
дання українською мо-
вою, 2019
© Книжковий Клуб «Клуб
Сімейного Дозвілля», ху-
дожне оформлення, 2019

ЧАСТИНА ПЕРША

Мандрівники

з пошкодженого аеростата

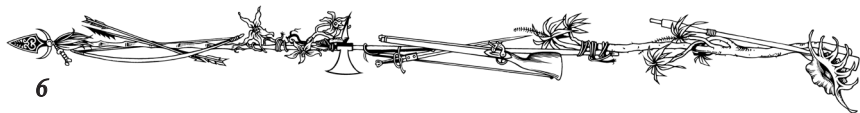
РОЗДІЛ I

Ураган 1865 року. — Крики в повітрі. — Повітряна куля. — Прорвана оболонка. — Лише розбурхане море навколо. — П'ятеро пасажирів. — Що відбувалося в гондолі. — Земля на обрії. — Розв'язка.

- Ми піднімаємося?
 - Ні, навпаки, опускаємося!
 - Ще гірше, містере Сміт, ми падаємо!
 - Скидайте баласт!
 - Уже останній мішок скинули!
 - Чи піднялася куля?
 - Ні!
 - Мені здається чи я справді чую плюскіт хвиль?
 - Так, до води не більше п'ятисот футів.
- Нараз владний голос скомандував:
- Усе важке — за борт!

Такі слова лунали над безкраїми просторами Тихого океану близько четвертої години пополудні 23 березня 1865 року.

Жахливий норд-ост, що здійснювався того року під час весняного рівнодення, не вщухав понад тиждень. Ураган накоїв лиха в Америці, Європі та Азії. Покривши зону між тридцять п'ятим градусом північної широти та сороковим південної, він завдав величезної шкоди скрізь: викорчовував цілі ліси, руйнував міста, виганяв з берегів річки. Сотні викинутих на берег суден, спустошені поля, тисячі людських жертв — ось лише окремі наслідки цього урагану.



Саме тоді серед хмар зі швидкістю дев'яносто миль на годину мчала підхоплена бурею повітряна куля. У її гондолі було п'ятеро пасажирів. Очевидно, аеростат вирушив у політ іще до початку урагану з якихось дуже далеких країв.

Густий туман, що здіймався над океаном, був такий щільний, що повітроплавці не могли відрізнити день від ночі, тим паче не мали змоги визначити відстань, яку здолала куля, відколи вони знялися в повітря.

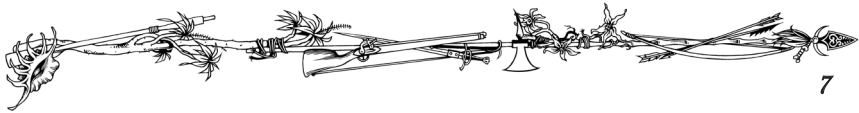
Жодного променя світла чи то відгуку від людей на землі, ані гуркоту бурхливого океану не могло долинути до пасажирів у гондолі, поки вони летіли у верхніх шарах атмосфери. Лише під час стрімкого зниження розбурханий океан своїм ревінням попередив про небезпеку, яка чигає на них.

Ніч минула у тривожному хвилюванні, яке було б смертельним, якби повітроплавці виявилися менш мужніми людьми. Та ось знову настав день. Ураган ніби почав ущухати. Хмари помітно порідшали й піднялися у верхні шари атмосфери. Вітер змінився з ураганного на, як кажуть моряки, дуже свіжий, тобто швидкість переміщення повітряних потоків зменшилася вдвічі. На одинадцяту годину нижні шари повітря стали майже безхмарними — нарешті мандрівникам відкрився обрій.

Тим часом куля знов почала знижуватися, повільно, але неухильно. Від витoku газу вона стискала, а її оболонка з круглої перетворювалася на довгасту, схожу на яйце. Було очевидно, що утримати кулю в повітрі не вдасться, адже газу замало. Отже, на всіх пасажирів чекала неминуча загибель...

Становище повітроплавців справді було жахливим! Вони більше не керували польотом аеростата. Усі їхні спроби зарадити лихові виявилися марними. Із пошкодженої оболонки стрімко витікав газ, його ставало дедалі менше, тож уникнути падіння було неможливо.

О першій годині пополудні куля летіла над простором океану на висоті лише шестисот футів. Мандрівники були, вочевидь, людьми рішучими, мужніми і звиклими дивити-



тися смерті у вічі. Жодного слова нарікання чи страху за себе не зірвалося з їхніх вуст. Вони готові були боротися до останнього подиху і як могли відтягували падіння аеростата в морську безодню.

О другій годині, коли аеростат линув у повітрі на висоті лише чотирьохсот футів над поверхнею океану, у гондолі пролунало:

— Чи все викинуто?

— Ні! Залишилися ще гроші, десять тисяч франків золотом.

Важкий мішок тієї ж миті полетів у воду.

— Чи піднялася куля?

— Трохи. Але вона незабаром знову знизиться.

— Що іще можна викинути?

— Нічого!

— А гондола? Кидаймо в море гондолу! Усі чіпляйтеся за сітку!

Канати, що підтримували вже порожню гондолу, схожу на звичайний плетений з лози кошик, миттю перерубали, і куля одразу підстрибнула на дві тисячі футів угору. П'ятеро пасажирів видерлися на обруч кулі й повисли на аеростаті, вчепившись за сітку.

Утім, протримавшись кілька хвилин у верхніх шарах атмосфери, куля знову почала опускатися. Газ витікав крізь проріху в оболонці, й зарадити цьому не було змоги. Тепер повітроплавців міг урятувати тільки щасливий випадок.

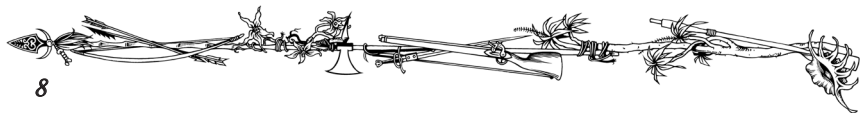
О четвертій годині куля знов була на відстані п'ятисот футів від води. Гучно загавкав собака інженера Сміта. Мандрівники взяли пса з собою в повітряні мандри. Зараз він висів поруч зі своїм господарем у плетиві сітки.

— Топ щось побачив! — крикнув Сміт.

Майже одразу хтось вигукнув:

— Земля! Земля!

Уже за півгодини рятівний берег був на відстані всього однієї милі. Тим часом куля, що помітно зменшилася в об'ємі й зморщилася, зберегла жалюгідні залишки газу



тільки у верхній своїй частині. Люди, що висіли на її сітці, ставали непосильним тягарем для аеростата. Тепер його майже порожня сплющена оболонка вигнулася вітрилом, попутний вітер наповнив її й погнав кулю вперед біля самої води, перетворивши її на корабель. Здавалося, порятунок можливий...

Та за два кабельтових від берега з кількох грудей одночасно вирвався вигук жаху. Куля, що вже, здавалося, остаточно втратила здатність підніматися, підхльоснута ударом величезної хвилі, несподівано знову підстрибнула вгору. Наче водночас позбувшись частини свого вантажу, вона рвучко здійнялася на тисячу п'ятсот футів і там потрапила в повітряний потік, який поніс її майже паралельно до землі. Уже за дві хвилини куля, нарешті, впала на суходолі.

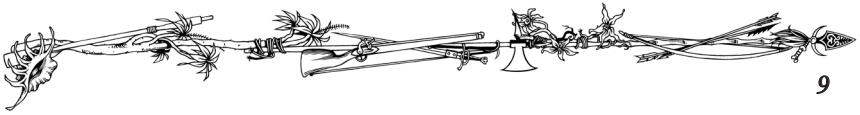
Приземлившись у такий дивний спосіб, мандрівники передусім допомогли одне одному виплутатися з сітки. У гондолі було п'ять пасажирів і собака, але до берега дісталися тільки четверо з них. Усі вони враз подумали про п'ятого свого супутника й в один голос вигукнули:

— Може, він добереться до землі уплав?! Порятуймо його! Порятуймо його!

РОЗДІЛ II

Випадок часів війни на американському континенті. — Інженер Сайрус Сміт. — Гедеон Спілет. — Негр Наб. — Моряк Пенкроф. — Юний Герберт. — Несподівана пропозиція. — Побачення о 10-й вечора. — Відліт у негоду.

Люди, яких ураган викинув на цю невідому землю, не були ані професійними повітроплавцями, ані спортсменами. Вони — військовополонені, що наважилися втекти з полону за незвичайних обставин. Сотню разів вони ризикували життям, сотню разів пошкоджена повітряна куля ледь не скидала їх у безодню! Але небо зберегло їх для іншої, дивовижної, долі.



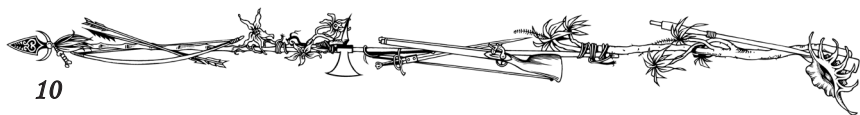
20 березня 1865 року вони покинули Річмонд, обложений військами генерала Уліса Гранта. Уже через п'ять днів утікачі перебували за сім тисяч миль від столиці штату Вірджінія — головної фортеці сепаратистів у жахливій війні між Північчю і Півднем, що розгорілася на американському континенті.

У лютому 1865 року, під час однієї з безуспішних спроб генерала Гранта захопити Річмонд, кілька офіцерів його армії потрапили в полон до сепаратистів. Серед них опинився й інженер Сайрус Сміт.

Про нього, уродженця Массачусетса, слід сказати, що він був не тільки інженером, а й відомим ученим. Коли почалася війна, уряд Сполучених Штатів доручив йому керувати залізницями, що на той час набули важливого стратегічного значення.

Типовий виходець із північноамериканських штатів, сухорлявий, маслакуватий, з легкою сивиною, що вже пробивалася у волоссі й коротко підстрижених вусах, на вигляд років сорока п'яти, Сайрус Сміт був одним із тих інженерів, які розпочали свою кар'єру з роботи молотом і кайлом, подібно до деяких генералів, що спочатку служили простими солдатами. Він був чудово освічений, практичний, кмітливий і мав чотири якості, що разом характеризували його як видатну людину: гострий розвинений розум, спритне тіло, наполегливість у втіленні бажань і сильну волю.

Того самого дня, що й Сайрус Сміт, у полон до південців потрапив Гедеон Спілет, спеціальний кореспондент «Нью-Йорк геральд», якого редакція газети відрядила до Північної армії, аби через нього довідуватися про всі події театру бойових дій. Він був справжній газетяр: енергійний, рішучий, завжди і до всього готовий, солдат і художник; відважний спостерігач, що об'їздив увесь світ; незамінний порадник, завзятий і діяльний; він не боявся ні праці, ні втоми, ані небезпеки, якщо необхідно було дізнатися щось важливе для нього самого чи для газети.



Гедеон Спілет був високий на зріст сорокарічний чоловік. Його обличчя облямовували рудуваті бакенбарди. Він мав спокійні проникливі очі, що видавали в ньому людину, яка звикла швидко схоплювати всі подробиці подій. Від природи чоловік мав міцну статуру. Крім цього, він ще й загартувався у своїх мандрах усіма кліматами світу, як сталевий прут після нагрівання гартується холодною водою.

Спілета узяли в полон саме тоді, коли він робив замальовки до звіту про запеклий бій. Останні слова в його записнику були такі: «Якийсь південець цілиться в мене». Але, напевне, той південець таки схибив, бо кореспондент Гедеон Спілет, як завше, не отримав жодної подряпини.

Сайрус Сміт і Гедеон Спілет познайомилися випадково й одразу відчували взаємну симпатію та повагу. Об'єднала їх спільна мета: утекти за всяку ціну і приєднатися до армії генерала Гранта, щоб знову битися в її лавах за єдність штатів. Сміт і Спілет були готові скористатися будь-якою нагодою для втечі, але попри те, що їм дозволили вільно ходити по всьому місту, Річмонд так пильно охороняли, що втекти з нього, здавалося, було неможливо.

До Сайруса Сміта тим часом пробрався його слуга — вірний йому Навуходносор. Він народився в маєтку інженерових батьків у родині невольників. Це був тридцятирічний чорношкірий чоловік — сильний, спритний, тямущий, лагідний і спокійний, часом трохи наївний, завжди усміхнений, послужливий і добрий. Озивався він не на своє біблійне ім'я, а на скорочене — Наб. Хоча Сміт як затятий противник рабства давно дав Набові волю, але слуга не захотів покинути свого хазяїна. Дізнавшись, що Сайрус Сміт потрапив у полон, Наб, не вагаючись, полишив Массачусетс, пробрався в Річмонд і примудрився проникнути в обложене місто.

Утім, якщо Набові вдалося опинитися в Річмонді, це не означало, що звідти так само легко вибратися. Полонені федералісти перебували під постійним наглядом.

Тоді як військовополонені мріяли втекти з Річмонда, щоб знову повернутися до лав обложників, деякі обложенці

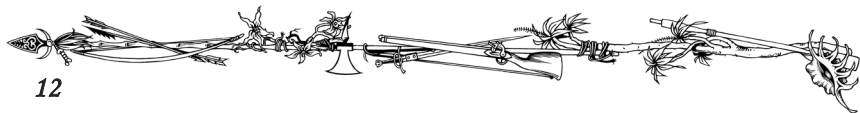


не менш нетерпляче прагнули полишити місто, щоб приєднатися до військ сепаратистів. Серед останніх був такий собі Джонатан Форстер, завзятий прибічник південців.

Армія північан, що облягла Річмонд, давно перервала зв'язок між містом і головними силами південців. Губернаторові Річмонда конче треба було повідомити командувача армій південців, генерала Лі, про стан справ у місті, аби той скоріше прислав підкріплення. От Джонатану Форстеру й спало на думку піднятися на повітряній кулі, щоб дістатися до табору сепаратистів повітрям. Губернатор схвалив цю ідею. Виготовили аеростат з гондолою, призначеною для шістьох пасажирів, забезпечили його зброєю і запасом харчів на випадок, якщо повітряна подорож триватиме довше, ніж планувалося. Виліт кулі призначили на 18 березня, але північно-західний вітер від самого ранку того дня посвіжішав і тепер більше нагадував ураган, аніж сприятливий бриз. Ризикувати аеростатом і життям людей у таку бурю було надто небезпечно. Мусили перечекати. Тож наповнена газом куля, пришвартована на головному майдані Річмонда, готова була злетіти в повітря, щойно вітер хоча б трохи вщухне.

У ніч з 19 на 20 березня ураганний вітер тільки подужчав. Відліт знову довелося відкласти. Того дня інженера Сайруса Сміта на вулиці зупинив незнайомиць. Це був моряк, який назвався Пенкрофом, — смаглявий, кремезний, років тридцяти п'яти — сорока на вигляд, зі жвавими очима та хитрим, але добродушним обличчям. Пенкроф також був північноамериканцем. На початку цього року він приїхав до Річмонда у справах разом із п'ятнадцятирічним юнаком, Гербертом Брауном, сином його покійного капітана. Чоловік любив Герберта як рідного.

Пенкроф не встиг виїхати з міста до початку облоги, тому тепер прагнув одного — вирватися звідси. Він чув про інженера Сміта і не сумнівався, що цей діяльний чоловік також рветься на волю з полону в Річмонді. Саме тому без вагань він зупинив його на вулиці й спитав:



— Містере Сміт, вам іще не обридло безвилазно сидіти в цьому місті?

Інженер пильно придивився до незнайомця. Той додав, стишуючи голос:

— Містере Сміт, ви хочете втекти звідси?

— Коли?.. — жваво спитав інженер, вдивляючись у відкриті і чесне обличчя моряка й переконуючись, що перед ним порядна людина.

Вони познайомилися, і Сміт поцікавився, як Пенкроф збирається втікати.

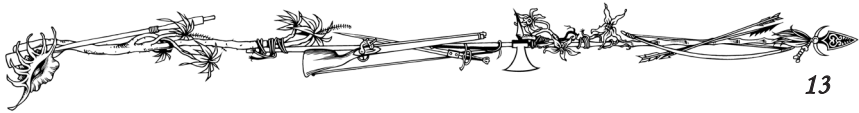
— А що робить тут оце ледащо — повітряна куля?! Вона, здається, тільки нас і чекає!..

Морякові не довелося далі розтлумачувати інженерові свою ідею. Той усе зрозумів. Авжеж! Ось він — довгоочікуваний збіг обставин! І хоча план був украй небезпечним, але здійсненним. Уночі, приспавши пильність варті, можна пробратися до кулі, залізти в гондолу і швидко обрубати канати, що тримають її біля землі. Зрозуміло, ризик чималий, але, з іншого боку, раптом їм пощастить!.. Якби не цей клятий ураган... Утім, якби не було урагану, куля давно вже вилетіла б із Річмонда, а з нею і єдина можливість утекти звідси.

Пенкроф і Сміт домовилися зустрітись на майдані о десятих. Сміт сказав, що з ним полетять Ґедеон Спілет і Наб, а моряк збирався взяти із собою Герберта Брауна. виявилося, що всі п'ятеро, ладні кинути виклик урагану, — люди сміливі й рішучі.

Настав вечір. На місто впала непроглядна пільма. Густий туман клубочився над землею. Із безодні чорного неба сіявся мокрий сніг, мжичило. На вулицях Річмонда не було ні душі. У таку негоду влада навіть не тримала на майдані варту для охорони повітряної кулі.

О пів на десяту Сайрус Сміт та його супутники з різних боків підійшли до майдану, оповитого пільмою, бо пориви вітру загасили всі газові ліхтарі. Важко було навіть розглядіти величезну кулю, притиснуту до землі ураганим



вітром. Кулю тримав міцний канат, прив'язаний до кільця, вправленого у бруківку.

Сайрус Сміт, Ґедеон Спілет, Наб і Герберт мовчки зайняли місця в гондолі. Пенкроф тим часом, за наказом інженера, відв'язував мішки з баластом. Сайрусу Сміту залишалось лише дати сигнал вирушати.

Саме тоді в гондолу вскочив пес. Це був Топ, вірний Сайрусів собака, що нарешті наздогнав свого господаря. Сміт хотів прогнати його, боячись, що пес перевантажить гондолу, та за нього заступився Пенкроф:

— Та нехай залишається!.. Викиньмо краще з гондоли ще два мішки з піском! — ударом ножа він перерубав канат — і куля навскіс злетіла в повітря.

Читачі вже знають, що з п'ятох чоловіків, що покинули Річмонд 20 березня, четверо 24 березня потрапили на безлюдний берег за сім тисяч миль від своєї батьківщини. П'ятий пасажир, якого бракувало і на пошуки якого одразу кинулися решта, був не хто інший як інженер Сайрус Сміт.

РОЗДІЛ ІІІ

П'ята вечора. — Зникнення одного пасажиря. — Набів розпач. — Пошуки на півночі. — Острівець. — Тривожна ніч. — Туман. — Наб пливе у вир. — Вид із землі. — Перехід протоки вбхід.

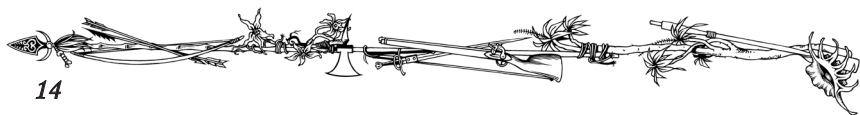
Очевидно, інженера змило хвилию в море. Його вірний чотирилапий друг без принуки стрибнув у воду на допомогу своєму господареві.

— Уперед! — гукнув кореспондент.

І всі четверо повітроплавців з пошкодженого аеростата, забувши про втому і голод, умить кинулися шукати товариша.

— Уперед, хутчіше! — розпачливо гукав Наб.

— Так, Набе, вперед! — підхопив Ґедеон Спілет. — Ми знайдемо його.



— Живого?

— Звісно, живого!

— А він уміє плавати? — спитав Пенкроф.

— Авжеж, — сказав Наб. — До того ж із ним Топ...

Моряк, прислухавшись до ревіння океану, тільки похитав головою. Інженер впав у воду не далі, ніж за півмилі від місця, де куля приземлилася на берег. Якщо йому вдалося дістатися до землі, він мав би вийти на суходіл десь поблизу.

Пасажири кулі вирушили до північного краю цієї невідомої землі. Вони йшли піщаним зритим ґрунтом, час від часу зупинялися і голосно кликали інженера. Вони сподівалися, що навіть якщо сам Сміт не зможе відповісти на їхні поклики, то, почувши голоси, загавкає пес.

Але ніч відповідала тільки завиванням вітру і шумом прибою. Маленький загін постояв якийсь час і попростував далі, не проминаючи жодного вигину узбережжя. Так через дві милі подорожні знову дійшли до місця, де нещодавно висадилися.

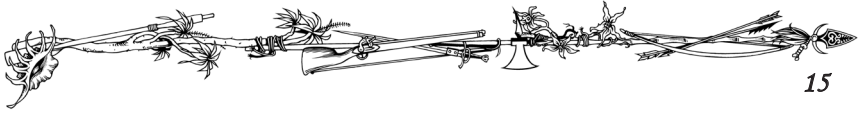
— Ми потрапили на острів, — вигукнув Пенкроф, — і тепер пройшли його весь із одного кінця до другого!

Чи був цей кам'янистий безживний острівець, сумний притулок морських птахів, пов'язаний з якимось більшим архіпелагом? Зараз важко було сказати... Проте гострий зір моряка, який звук вглядатися в нічну пільму, помітив на заході примарні обриси якоїсь гористої землі. Перевірити, чи не помилився Пенкроф, було неможливо. Пошуки інженера довелося відкласти до ранку.

— Мовчання Сайруса ще нічого не означає, — сказав кореспондент. — Може, він поранений, оглушений... або непритомний. Тож не зневіряймося!

Моряк запропонував розкласти де-небудь на острівці багаття, яке стало б дороговказом для інженера. Та ні дерев, ані бодай сухого хмизу не знайшли. Каміння й пісок — усе, що було навколо.

Потягнулися довгі сумні години чекання. Ніч запала холодна. Бідолашні втікачі хапали дрижаки й цокотіли



зубами, але, здавалося, не помічали дошкульної холодності. Забувши про втому, вони блукали по безлюдному острівцю й повсякчас поверталися до його північного краю, що був найближче до місця катастрофи. Вони то кричали, то, затамувавши подих, знову прислухалися, чи не відгукнеться хто з морських просторів. Море поступово стихло, і тоді на гучний Набів поклик один раз ніби відповіла луна. Герберт звернув на це увагу Пенкрофа.

— Отже, десь поблизу є якась земля, — сказав він. Морьяк ствердно кивнув.

Приблизно о пів на сьому ранку туман, що кілька годин тому обліг усе довкола, нарешті почав розвіюватися. Він згущався вгорі, зате рідшав унизу. І поступово острівець постав перед утікачами увесь, ніби виринув із хмар. Потім показалося й море, безкрає на сході й оточене скелястим берегом на заході. Цей берег відокремлювала від острівця вузька протока з доволі стрімкою течією.

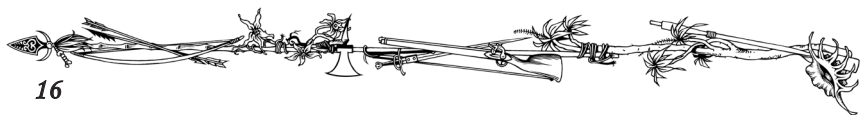
Зненацька Наб, жодним словом не обізвавшись до своїх супутників, мерщій кинувся в бурхливу воду й поплив на той бік. Кореспондент зібрався й собі податися за ним слідом.

— Стривайте! — зупинив його Пенкроф. — Ви хочете перепливти протоку?

— Так, — відповів Геден Спілет.

— Послухайте мене, не поспішайте! Наб і сам зможе допомогти своєму хазяїнові. Якщо ми зараз спробуємо перепливти протоку, течія віднесе нас в океан. Вона надзвичайно сильна. Але я певен, що її сила значно зменшиться, коли настане відплив. Перечекаймо трохи. Можливо, тоді ми зможемо навіть перейти на той бік убрід.

А мужній Наб тим часом змагався зі стрімкою течією, перетинаючи протоку навскоси. Його лискучі чорні плечі здималися над водою з кожним помахом рук. Набу знадобилося понад півгодини, аби подолати півмилі, що відділяли острівець від суходолу, і за цей час течія віднесла його на кілька миль убік від місця, з якого він стрибнув у воду. Діставшись, нарешті, до суші біля підніжжя прямо-



висної гранітної стіни, він струснув із себе воду і побіг берегом до скель, що виступали в море.

Його супутники, затамувавши подих, спостерігали за відчайдушною спробою вірного слуги, і тільки коли той зник з поля зору, пильніше оглянули клаптик землі, що з примхи долі став їхнім прихистком.

Вони сяк-так поснідали черепашками, які знайшли в піску. Це був убогий сніданок, але, як кажуть, у степу і хрущ — м'ясо...

— Отже, Пенкрофе, що ти можеш сказати? — спитав моряка Герберт.

— Що ж, — відповів той, — тут, як завжди, є і добре, й погане водночас. Але поживемо — побачимо. Ось уже й відплив починається. За три години спробуємо перебраться на той берег. Може, там якось-таки розшукаємо містера Сміта.

Близько десятої години Гедеон Спілет і двоє його супутників роздяглися, зв'язали одяг у вузли, припасували їх собі на голови і побрели через протоку, глибина якої тепер сягала не більше п'яти футів. Для Герберта все ж було заглибоко, тож юнак поплив. Усі троє без зусиль дісталися до протилежного берега. Там швиденько обсохли на сонці й повдягалися.

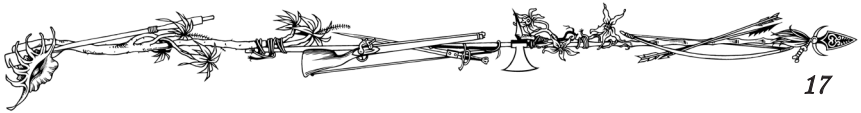
РОЗДІЛ IV

Літодами. — Гирло річки. — Комин. — Пошуки тривають. — Запас палива. — Очікування відпливу. — Заготівля дров. — Повернення на берег.

Гедеон Спілет домовився зустрітися з моряком увечері на цьому самому місці, після чого, не гаючи ані хвилини, зійшов на кручу і зник у тому напрямі, що й Наб незадовго до нього.

Герберт хотів був піти слідом за кореспондентом.

— Залишися, мій хлопчику, — сказав йому моряк. — Нам варто подумати про житло і спробувати знайти бодай щось, хоча б трохи поживніше, ніж черепашки. Наші друзі захочуть підживитися після повернення. У кожного своя турбота.



— Гаразд, я готовий, Пенкрофе, — відповів юнак.

— Чудово. Зробімо все поступово. Ми втомлені, нам холодно і голодно. Отже, мусимо знайти прихисток, тепло і харчі. У лісі є дрова, у пташиних гніздах — яйця. Залишається дрібниця — знайти житло.

— Добре, — сказав Герберт, — пошукаймо печеру серед цих бескидів. Зрештою має ж тут бути хоч якась ущелина, у якій можна було б перебути ніч.

— Рушаймо, мій хлопчику!

І вони попрямували попід прямовисною гранітною кручею. На превеликий жаль, у ній не було жодної заглибини, яка могла б згодитися змученим людям. Над нею кружляли зграї морських птахів, здебільшого різних представників родини сивкових, з подовженим, загнутим на кінці дзьобом, галасливих і зовсім не полоханих. Вочевидь, люди вперше порушували їхній спокій. Одним пострілом рушниці можна було б укласти кількох цих птахів. Але щоб вистрілити, потрібна була рушниця, якої ані Пенкроф, ані Герберт не мали.

Невдовзі юнак помітив на деяких скелях цілі гірлянди водоростей. Серед їх слизької маси він знайшов кілька скойок.

— Це ж устриці! — вигукнув моряк. — Вони замінять нам яйця!

— Ні, — заперечив Герберт, уважно розглядаючи молюсків, що налипли на поверхню скель, — це літодоми.

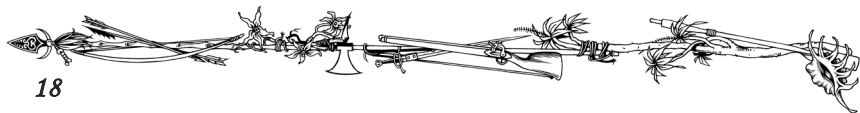
— Але ж вони їстівні?

— Цілком.

— Отже, їстимемо цих літодомів!

Моряк міг довіряти Герберту. Хлопчина був добряче обізнаний у природознавстві. Його змалечку неабияк вабила ця наука.

Попоївши досхочу молюсків, моряк і юний натураліст відчули ще більшу потребу — втамувати спрагу, тому з особливим запалом заповзялися шукати прісну воду. Кроків через двісті вони побачили ту ущелину в скелях, у якій, на думку Пенкрофа, ховалося гирло річки. Справді,



поміж двох прямовисних кам'яних скель, що розкололися, ймовірно, від вулканічного поштовху, протікала невелика, але повновода річечка. Через півмилі вище за водою вона круто повертала і зникала в густих чагарниках.

— Маємо воду, а ген там — дрова! — зрадів моряк. — Бачиш, Герберте, нам залишається тільки знайти дім!

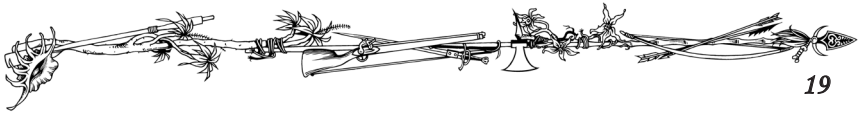
Спробувавши воду і переконавшись, що вона прісна, вони заходилися шукати якийсь притулок у скелях, але марно: гранітна стіна скрізь була однаково гладенька і неприступна. Але біля самого гирла річки, вище за лінію припливу, вони виявили не печеру, а нагромадження величезних брил, які часто можна бачити на скелястих узбережжях. Здалеку здавалося, ніби якийсь велетень склав із них величезний комин.

Пенкроф із Гербертом заглибилися в піщані коридори цієї криївки, створеної природою. Тут було удосталь світла, але ж і вітер безперешкодно вривався всередину крізь щілини між камінням. Проте Пенкрофу спало на думку загородити коридор у кількох місцях піском та уламками каменів. На плані ці коридори нагадували б друковану літеру &, що означає *et caetera* (латиною — «і таке інше»). Відгородивши верхню петлю літери від західного вітру, у її нижній частині можна було б непогано влаштуватися, як у затишному коминку.

— Отже, маємо й житло! — сказав моряк. — Тож ходімо по дрова!

І Герберт із Пенкрофом подалися вгору берегом річки, де змогли швидко зібрати чималу купу хмизу. Тепер треба було якось доправити його до знайденого житла. Оскільки сухий хмиз горить швидко, удвох наносити звідси до Комина необхідну його кількість було важко. Кмітливий Герберт запропонував сплавити дрова вниз по річці. Моряк і юнак удвох зв'язали сухими ліанами кілька повалених бурею колод, відтак навантажили на цю подобу плоту стільки сухих дров, що за раз їх не змогли б перенести і двадцяттеро людей.

Поки чекали на відплив, Герберт і Пенкроф вирішили підійнятися на гранітну стіну, щоб краще оглянути околиці.



цю згори. Діставшись до верхнього майданчика, вони з хвилюванням подивилися на північну частину узбережжя, місце недавньої пам'ятної катастрофи. Адже саме десь там зник Сайрус Сміт. Вони напружено шукали поглядом бодай якийсь шмат оболонки аеростата, учепившись за який, людина могла б триматися на поверхні води. Але ніде в океані нічого подібного не побачили.

— Я певен, — вигукнув Герберт, — що така сильна й діяльна людина, як Сайрус Сміт, не могла просто так узяти і втопитися! Гадаю, він дістався до берега! Адже так, Пенкрофе?

Моряк сумно похитав головою, але, аби не розчаровувати Герберта, мовив:

— Авжеж, авжеж, хлопче!.. Наш інженер виплутається з будь-якої халепи і врятується там, де будь-хто інший напевно б загинув!

Вони заходилися пильно оглядати узбережжя. На півдні гострий виступ мису заступав обрій, і можна було тільки здогадуватися, чи є за ним далі земля. На півночі, скільки сягало око, лукою вигнулася берегова лінія. Берег тут був положистий, низький, з широкою піщаною смугою, що виступала на поверхню під час відпливу. На заході спостерігачам насамперед впадала в око вкрита сніговою шапкою вершина високої гори, що здіймалася на відстані шести-семи миль від узбережжя. Від півніжжя цієї гори аж до самого берега моря вся земля навколо поросла густим лісом.

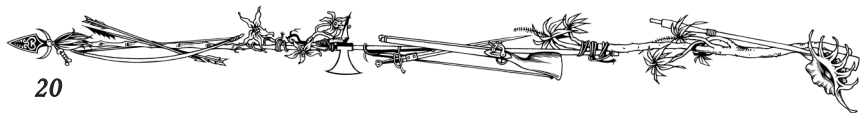
— Це острів чи ні? — запитав моряк.

— Якщо й острів, то, здається, чималенький, — відповів юнак.

— Яким би великим не був острів, він однаково залишиться островом.

Кинувши ще один погляд на околиці, Пенкроф і Герберт рушили назад уздовж південного схилу гранітної стіни.

Перестрибуючи з каменя на камінь, Герберт несподівано сполохав цілу зграю птахів.



— Гірські голуби! — вигукнув він. — Їхні яйця дуже смачні!

— Що ж, зготуємо з них чудову яечню, — підхопив Пенкроф.

— У чому ти їх збираєшся смажити, — спитав Герберт, — часом не в капелюсі?

— Ет!.. Доведеться обмежитися печеними яйцями, мій хлопчику.

Уважно оглянувши всі западини в скелі, моряк із хлопцем знайшли кілька дюжин яець. Вони порозпихали їх по кишнях і поспіхом спустилися до річки, бо вже наближався час відпливу.

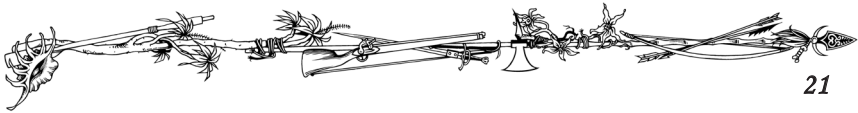
Близько першої години дня вони підійшли до свого плавного засобу. Пенкроф стримував пліт, не бажаючи відпустити його вниз на волю течії, проте й сам не наважувався вилзти на нього. Меткий, як справжній моряк, він швидко скрутив із сухих ліан довгий мотуз і, припасувавши його до корми, зіштовхнув пліт на воду. Пенкроф утримував пліт за мотузок, а Герберт тим часом довгою жердиною виштовхував його на середину течії.

Величезна купа дров тихо попливла річкою, і близько другої години пополудні Пенкроф і Герберт успішно доправили її до гирла, майже до самого порога Комина.

РОЗДІЛ V

Обладнання Комина. — Як добути вогонь. — Коробка сірників. — Повернення Спілета і Наба. — Єдиний сірник. — Вогнище. — Перша вечера. — Ночівля на суходолі.

Щойно розвантажили пліт, Пенкроф заходився пристосовувати Комин під житло. Для цього він за допомогою піску, уламків скель, гілок та мокрої глини перегородив коридор, у якому гуляв наскрізний вітер. Тепер Комин був поділений на три-чотири помешкання, якщо так можна назвати темні лігва, що, мабуть, не задовольнили б навіть звіра. Але голов-



не — там було сухо, а в центральній кімнаті можна було навіть стояти на повен зріст; чистий пісок вкривав долівку. Поки не знайдуть нічого кращого, вирішили пожити тут.

— Тепер наші друзі можуть повертатися, — сказав Пенкроф після завершення роботи. — Притулок готовий!

Залишалося тільки скласти з каміння пічку і приготувати вечерю. Це було неважко. Для цього придалися широкі плескати брили, з яких у першому коридорі ліворуч злагодили непогану пічку. Тепло від неї мало обігрівати усі кімнати.

— У тебе є сірники? — спитав Герберт Пенкрофа.

— Авжеж, — відповів моряк. — Що б ми робили без сірників!

— Ну, ми могли б добути вогонь, як дикуни, тручи два дерев'яні цурпалки один об один.

— Що ж, мій хлопчику, спробуй! Подивимося, чи вийде в тебе що-небудь, окрім роздертих до крові рук.

— Але цей простий спосіб дуже поширений на островах Тихого океану.

— Згоден, — сказав моряк, — та думаю, що дикуни мають до цього особливий хист, та й дерево вони беруть не будь-яке. Я кілька разів безуспішно намагався добути вогонь таким способом і рішуче віддаю перевагу сірникам! До речі, де ж вони?

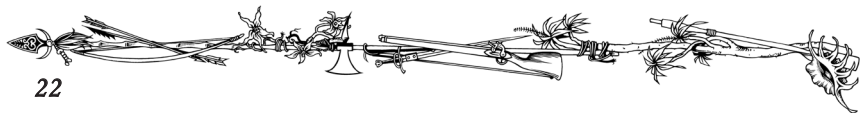
Пенкроф заходився обмацувати кишені в пошуках коробки із сірниками, з якою він, запеклий курець, ніколи не розлучався. Але її не було. Обдивившись іще раз усі кишені, він, нарешті, змушений був визнати, що коробка зникла.

— От халепа! — мовив він, розгублено дивлячись на товариша. — Я загубив сірники. Скажи, Герберте, чи немає у тебе сірників чи хоча б кресала?

— Ні, Пенкрофе!

Пенкроф похмуро мовчав. Він навіть не намагався приховати своєї досади. Герберт спробував утішити його:

— Можливо, у Наба, Сайруса Сміта або Гедсона Спілета є сірники.



— Навряд, — відповів моряк, похитавши головою. — Наб і містер Сміт не палять, а Ґедеон Спілет, той, мабуть, викинув за борт гондоли все, опріч свого записника.

Так чи так, а до повернення Наба і кореспондента їм нічого не залишалось, як харчуватися сирими яйцями та черепашками.

Близько шостої години вечора, коли сонце вже сховалося за скелі, Герберт побачив Ґедеона Спілета і Наба. Вони поверталися вдвох. У юнака тужливо стислося серце. Погані передчуття моряка справдилися: Сайруса Сміта знайти не вдалося.

Кореспондент підійшов і всівся на уламок скелі. Утомлений і голодний, він не мав сил говорити. Набові очі, червоні й набряклі від сліз, красномовно свідчили, що він утратив останню надію.

Герберт запропонував кореспондентові й Набу по жмені черепашок. Проте убитий горем Наб, хоча від самого ранку не мав і ріски в роті, відмовився від їжі. Зате Ґедеон Спілет жадібно накинувся на молюсків, а попоївши, улігся на пісок біля підніжжя скелі. Він був страшенно виснажений, утім спокійний. Герберт підійшов до нього і сказав:

— Ми знайшли притулок, де ви можете відпочити краще, ніж тут. Скоро зовсім смеркне. Ходімо, вам потрібен відпочинок. Завтра ми подумаємо, що робити далі.

Кореспондент слухняно підвівся і побрів за юнаком до Комина, але його зупинив Пенкроф і, ніби між іншим, поцікавився:

— Чи немає часом у вас сірника, містере Спілет?

Кореспондент пошпортався в кишнях, але нічого не знайшов і сказав, що, мабуть, викинув сірники.

Тоді моряк спитав про те саме Наба, відповідь якого також була невтішною.

— Ет, прокляття! — вилаявся моряк й аж плюнув спесердя.

— Ех! — вигукнув Наб. — Якби тут був мій хазяїн, він зумів би зарадити лихові.



Невдахи-повітроплавці тільки сумно презирнулися і замовкли. Першим мовчанку порушив Герберт.

— Містере Спілет, — звернувся він до кореспондента, — ви ж курець і завжди маєте при собі сірники! Можливо, ви погано шукали? Прошу вас, пошукайте ретельніше! Нам вистачить і одного сірника!

Кореспондент ще раз понишпорив в усіх кишенях: штанив, жилета, сюртука, пальта — і несподівано, на превелику радість Пенкрофа і на своє глибоке здивування, намацав сірник, що застряг за підкладкою жилета.

— Один сірник! — вигукнув Пенкроф. — Для нас зараз це як цілий сірниковий склад!

Моряк спершу пересвідчився, що сірник сухий, а потім сказав:

— Ще хоча б клаптик паперу!

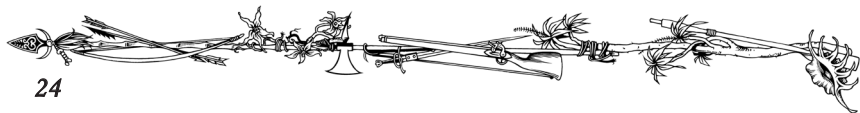
— Візьміть, — несміливо сказав Гедеон Спілет, виривавши аркушик зі свого записника.

Пенкроф згорнув папірець різком і встромив його в купу моху та сухого листя, складену під хмизом так, щоб повітря мало до неї вільний доступ. Потім він узяв шорсткуватий камінець, ретельно потер його і, стримуючи серцебиття і дихання, легенько черкнув об камінець сірником. Сірник не спалахнув. Мабуть, Пенкроф, боячись обдерти сірчану головку, недостатньо сильно тернув нею.

— Не можу, — зізнався він. — У мене рука тремтить!

І він передав сірник Гербертові. Хлопчина, здається, ніколи в житті так не хвилювався. Його серце скажено калатало. Проте він рішуче чиркнув сірником об камінець. Почувся тріск, і враз спалахнув слабенький вогник. Герберт потримав сірник голівкою вниз, щоб дати йому розгорітися, і підпалив папірець. За кілька хвилин у Комині палало яскраве вогнище.

— Нарешті! — зрадів Пенкроф. — Я аж спітнів від хвилювання! Тепер легко підтримувати вогонь постійно, достатньо завжди залишати трохи приску під золою. Дров у нас скільки завгодно, треба тільки пильнувати за вогнем.



Щойно вогнище розгорілося, Пенкроф заходився готувати вечерю на новій пічці. Герберт приніс дві дюжини голубиних яєць, і хоча моряк страшенно пишався тим, що знає п'ятдесят два способи їх приготування, довелося просто запекти їх у гарячому попелі. Яйця були готові за кілька хвилин, і горопашні мандрівники сіли до першої своєї вечері на новій землі.

Попоївши, Герберт одразу ліг спати. Кореспондент «Нью-Йорк геральд» почав був занотовувати до записника всі події дня, але скоро і його здолала втома. Моряк усю ніч пантрував біля багаття і підкидав дрова. І тільки невтішний Наб не залишився в Комині. Згорьований хлопець до світанку блукав берегом, кличучи свого зниклого хазяїна.

Так минула ніч на 26 березня.

РОЗДІЛ VI

Опис майна. — Трут. — Експедиція до лісу. — Вічнозелені дерева. — Сліди диких звірів. — Якамара. — Тетеруки. — Незвичайне полювання з вудкою.

Нескладно перелічити майно, яке залишилося у невдах повітроплавців після їхнього приземлення на безлюдний берег. Насправді-бо вони не мали нічого, крім одягу, що був на них під час польоту. Та ще хіба записник і годинник Гедона Спілета, який дивом не викинули за борт, мабуть, через забудькуватість. І більше нічого — ні зброї, ні інструмента, ані бодай маленького складаного ножа. Усе поглинув океан.

О, якби з ними зараз був Сайрус Сміт! Його кмітливий розум і практичні знання напевно згодилися б їм! Можливо, надія на порятунок не була б утрачена. Але, на жаль, нічого було й мріяти знову побачити Сайруса Сміта. Відтепер мандрівники могли покладатися тільки на самих себе.

Комин був доволі зручним тимчасовим прихистком. Вогнище горіло, і вони могли зберегти присок. До того ж поруч протікала річка з прісною водою. Отже, вирішили перебути тут кілька днів, аби як слід підготуватися до



майбутньої експедиції углиб невідомої землі чи вздовж берега — маршрут мали узгодити пізніше.

Цей план найбільше влаштував Наба. Він досі не вірив і не хотів вірити в загибель Сайруса Сміта і тому не квапився покинути місце, поблизу якого це трапилось. Поки море не віддасть інженерового тіла і Наб на власні очі не побачить, своїми руками не торкнеться його, він не повірить, що такий видатний чоловік міг так по-дурному загинути всього за кілька сотень кроків від берега.

Ранкова трапеза 26 березня складалася з голубиних яєць і літодомів. А ще Герберт вельми вчасно знайшов у розколинах скель сіль, що утворилася внаслідок випаровування морської води.

Після сніданку моряк запропонував Спілету вирушити з ним і Гербертом на полювання. Але, добре поміркувавши, вони вирішили, що хтось конче має залишитися в печері, аби підтримувати вогонь, а ще на той малоймовірний випадок, якщо Наб таки знайде інженера і йому знадобиться допомога. Тож кореспондент залишився в Коміні.

— Ходімо, Герберте, — сказав моряк. — Гадаю, набої ми знайдемо по дорозі, а в лісі виламаємо собі рушниці.

Але Герберт сказав, що за таких обставин їм не завадило б мати щось подібне до трута.

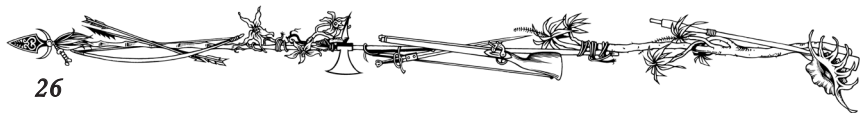
— Що ж може його замінити? — спитав Пенкроф.

— Наприклад, обпалена ганчірка.

Моряк неохоче погодився з цією пропозицією, адже на трут одразу перетворили його картатий носовик. Його поклали в сухе, захищене од вітру і води місце в розколіні скелі.

У лісі Пенкроф насамперед виламав дві товсті гілляки і зробив з них замашні ломаки. Герберт загострив кінці кийків об скелю. Ех, що він тільки не віддав би тепер за звичайнісінького ножа!

Вочевидь, у цьому лісі ще не ступала нога людини. Єдині сліди, які помітив Пенкроф, залишили якись чотириногі. З огляду на свіжі відбитки, це були великі тварини, імовірно, хижакі, тож зустрітися з ними було б небезпечно.



Відсутність людських слідів не засмутила моряка, а радше потішила: знайомитися з мешканцями цієї тихоокеанської землі вони прагнули не більше, аніж зустріти хижих звірів.

Шлях виявився важким. Герберт і Пенкроф ішли здебільшого мовчки і дуже повільно, тож за годину насилу подолали одну милю. Безліч птахів пурхали в кронах дерев, але вони здавалися дуже полохливими. Герберт помітив у болотистій частині лісу птаха з гострим і довгим дзьобом, що нагадував рибалочку. Проте ця птаха відрізнялася від рибалочки яскравішим пір'ям з металевим відливом.

— Це, мабуть, якамара, — сказав Герберт, намагаючись наблизитися до птаха.

— Я не проти скуштувати м'яса якамари, — відповів моряк, — якби цей птах люб'язно дозволив засмажити себе.

У цю мить камінь, який вправно пожбурих юний натураліст, ударив птаха в крило. Але удар був недостатньо сильний, тож якамара хутко зникла з очей.

— От я телепень! — з досадою вигукнув Герберт.

— Е ні, мій хлопчику, — заперечив матрос, — ти поціли влучно, це не кожен зможе. Не засмучуйся, упіймаємо якамару іншим разом!

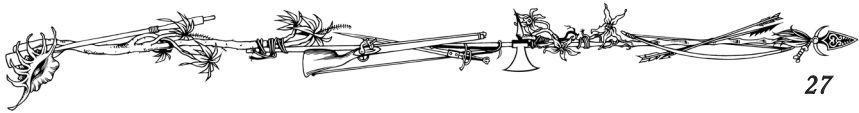
І вони пішли далі. Пенкроф марно шукав яке-небудь цінне пальмове дерево, корисне у домашньому вжитку. Це був хвойний ліс, і тут інші дерева не росли.

Несподівано перед юнаком спурхнула зграйка невеликих птахів. Вони розлетілися по гіллі, розсипаючи на льоту свої легкі пір'їнки, які опускалися на землю, мов пух. Герберт нахилився, підняв кілька пір'інок, роздивився їх і промовив:

— Це куруку! Вони дуже смачні. Якщо я не помиляюся, вони підпускають мисливців зовсім близько до себе. Цих птахів можна вбити палицею.

Так і зробили. Безборонних пташок набили цілу в'язку.

— Оце дичина для таких мисливців, як ми з тобою, Герберте! — сказав, сміючись, Пенкроф. — Її можна взяти голими руками!



Близько третьої години пополудні мисливці побачили на гілках кілька пар тетеруків. Герберт упізнав самців за оперенням.

Пенкроф забажав упіймати одного з цих великих, як курка, птахів, чиє м'ясо таке само смачне, як м'ясо рябчиків. Та це було нелегко, оскільки тетеруки не дозволяли наблизитися до себе.

Після кількох марних спроб, що тільки розполохали пернатих, моряк сказав юнакові:

— Доведеться, мабуть, ловити їх на вудку!..

— Як рибу? — вигукнув здивований Герберт.

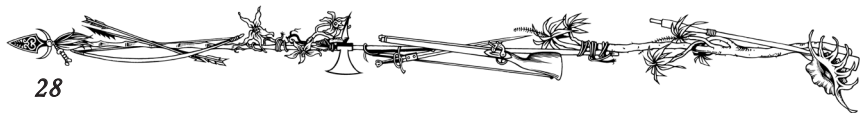
Пенкроф знайшов кілька тонких ліан і прив'язав їх одну до одної. Вийшло щось на зразок волосіней завдовжки п'ятнадцять-двадцять футів кожна. Замість гачків на кінцях він прикріпив великі гачкуваті шпичаки, яких назривав з карликової акації. Як наживку використали великих червоних черв'яків, що повзали по землі поблизу.

Приготувавшись до лову, Пенкроф порозкладав «гачки» у траві й сховався з Гербертом за широким стовбуром. Кінці вудок вони тримали в руках. Герберт, щоправда, не надто вірив в успіх винаходу Пенкрофа.

Приблизно за півгодини, як і передбачав моряк, кілька тетеруків наблизилися до вудок. Вони підстрибували, клювали землю і, здається, не підозрювали про присутність мисливців. Тоді Пенкроф легенько посмикав кінці вудок, щоб черв'яки здавалися ще живими. Це привернуло увагу птахів, і вони заходилися клювати черв'яків. Троє пожадливих тетеруків проковтнули наживку разом з гачками. А Пенкроф цього тільки й чекав. Різким рухом руки він «підсік» здобич, і лопотіння крил засвідчило, що птахи спіймані.

— Ура! — вигукнув моряк, вискакуючи із засідки і кидаючись до птахів.

Герберт заплескав у долоні. Він уперше в житті бачив, як птахів ловлять на вудку. Але Пенкроф скромно зізнався, що хоча він раніше використовував цей спосіб, усе ж придумав його не він.



Тим часом вечоріло, і треба було вертатися. До того ж полювання вдалося. Зворотний шлях пролягав униз за течією річки. Заблукати було неможливо, і до шостої вечора, неабияк натомлені походом, Пенкроф і Герберт підійшли до Комина.

РОЗДІЛ VII

Наба досі немає. — Роздуми кореспондента. — Вечірня трапеза. — Погода знову псується. — Жахлива буря. — За вісім миль від першого табору.

Замислений Ґедеон Спілет, схрестивши на грудях руки, нерухомо стояв на мілині й дивився на океан. На обрії просто на очах росла, швидко насуваючись і закриваючи все небо, чорна грозова хмара — провісниця бурі. Кореспондент навіть не помітив, коли повернулися Пенкроф і Герберт.

— Здається, нас чекає неспокійна ніч, містере Спілет, — сказав моряк.

Ґедеон Спілет жваво обернувся до нього і зненацька спитав:

— Як ви гадаєте, на якій відстані від берега хвиля змила з аеростата нашого Сайруса Сміта?

Моряк на мить замислився і сказав:

— Не далі, ніж за два кабельтові.

— А скільки це — кабельтов? — поцікавився Ґедеон Спілет.

— Шістсот футів.

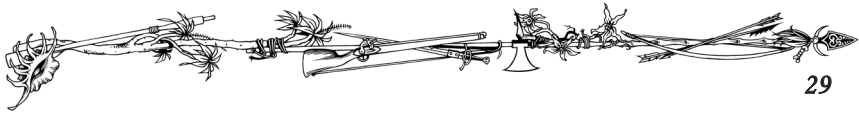
— Отже, Сайрус Сміт зник за тисячу двісті футів від берега?

— Десь так, — відповів Пенкроф і додав, що течія могла віднести труп далеко вбік від цього берега.

— Тож ви переконані, що інженера таки поглинула морська безодня?

— На жаль, так.

— Попри всю мою повагу до вашого морського досвіду, Пенкрофе, — мовив кореспондент, — я вважаю, що у зник-



ненні Сміта і його собаки — живі вони чи мертві — є щось незрозуміле й неймовірне.

— Ех, хотів би і я так думати, — зітхнувши, сказав моряк. — Та, на жаль, я вже не сумніваюся в загибелі нашого супутника.

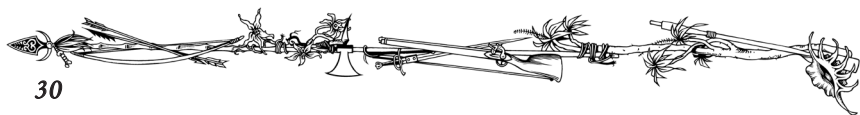
Потім Пенкроф заходився куховарити. Сьогодні він вирішив приготувати на вечерю щось поживніше, адже всім треба було відновити сили. Зв'язку куруку відклали на завтра, а сьогодні моряк обскуб двох тетеруків. Незабаром нашіпилена на рожен дичина смажилася над вогнищем.

До сьомої години вечора Наб іще не повернувся. Його тривала відсутність хвилювала Пенкрофа. Він боявся, чи не сталося з хлопцем щось лихе в цій малознайомій місцевості або, з огляду на його пригнічений стан, чи не наклав бідолаха на себе руки з відчаю. Зате Герберт відсутність Наба сприймав зовсім інакше. На його думку, Наб не повертався через якусь причину, що змусила його продовжити пошуки. А кожна нова обставина була тільки на користь Сайруса Сміта! Отже, якщо Наба досі немає, це означає, що у нього з'явилася надія. Можливо, він знайшов сліди людини? І може, іде тепер цими слідами? Або — чого тільки не буває! — може, він уже знайшов свого хазяїна?

Герберт, якого хвилювали невиразні передчуття, кілька разів хотів був вийти назустріч Набу, але Пенкроф з Геденом Спілетом переконали юнака залишитися. Моряк сказав, що першим піде розшукувати Наба вранці, якщо той не повернеться вночі.

Тим часом на узбережжя несподівано налетів потужний шквал. Вітер дув з такою силою, що дим від вогню не міг вийти крізь вузький отвір у скелі й клубочився в коридорах Комина, виїдаючи очі його мешканцям. Тож щойно птахи на рожнах апетитно підрум'янилися, Пенкроф зменшив вогонь, залишивши тільки жар під попелом.

О восьмій вечора Наба все ще не було. Тепер усі припускали, що жахлива негода змусила його сховатися деінде, щоб перечекати або принаймні дочекатися дня.



Дичина виявилася на диво смачною. Пенкроф і Герберт, які добряче зголодніли за час походу лісовими нетрями, пожадливо накинулися на неї. Потрапезувавши, усі повлягалися спати, хто де примостився. Герберт заснув миттєво.

За стінами Комина ще сильніше лютувала буря. Вітер був уже такий дужий, як той ураган, що недавно закинув повітряну кулю з Річмонда аж на цю невідому землю в Тихому океані. Комин, обернений передньою частиною на схід, потрапив під найсильніші удари шквалу. На щастя, нагромадження скель, які його й утворили, було таким міцним, що мандрівникам усередині не загрожувала жодна небезпека.

Не спалося у Комині тільки Гедеонові Спілету. Він картав себе за те, що не пішов разом з Набом. Що могло статися з бідолашним хлопцем? Чому він не повернувся? — запитував себе кореспондент.

Близько другої години ночі Пенкроф відчув кризь сон, що хтось штовхає його у бік.

— Що сталося? — скрикнув він, прокидаючись і миттю струшуючи з себе сон, як це уміють справжні моряки, привчені до різних життєвих обставин.

— Слухайте, Пенкрофе, слухайте! — прошепотів кореспондент, що схилився над ним.

Моряк прислухався, але почув тільки завивання бурі.

— Це вітер, — сказав він.

— Ні, — заперечив Гедеон Спілет. — Я чую гавкіт собаки.

Пенкроф схопився на ноги. Справді, як вітер стих на якусь мить, він теж почув далекий гавкіт.

— Це Топ! Топ!.. — скрикнув, прокинувшись, Герберт.

Усі троє кинулися до виходу з Комина. Вітер віяв просто в лице і штовхав їх назад. Тільки ухопившись за скелі, вони змогли встояти на ногах.

Море, небо, земля були однаково чорними. За кілька хвилин кореспондент і двоє його товаришів змокли під дощем до нитки. Здавалося, вуха їхні поглухли від бурі, очі посліпли від піску. Та ось до них знову долинув собачий гавкіт. Моряк на мить забіг назад до печери і повернувся із палаючою голо-



вешкою в руках. Розмахуючи нею над головою, він оглушливо свиснув. Тепер гавкіт почувся ближче, і скоро в печеру вскочив собака. Герберт, Пенкроф і Спілет зайшли слідом.

— Я ж казав — це Топ! — вигукнув Герберт.

Це справді був інженерів пес. Але ні сам Сайрус Сміт, ні Наб із ним не повернулися.

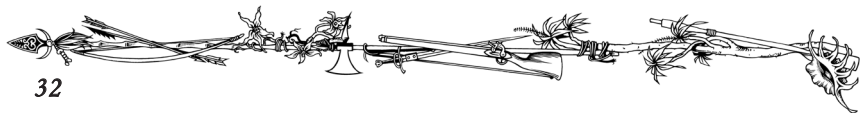
Незрозуміло, як інстинкт міг довести собаку до Комина, де він ніколи не був. Але ще більш дивовижно було те, що Топ, витримавши справжню битву з негодою, не здавався втомленим. Пес радісно терся шиєю об Гербертові руки.

— Якщо знайшовся собака — мусить знайтися і його господар! — упевнено мовив кореспондент. — Рушаймо! Тепер Топ поведе нас!

Пенкроф не сперечався. Він ретельно укрит попелом жар, щоб зберегти вогонь, прихопив із собою те, що залишилося від вечері, й пішов до виходу, свиснувши Топу. За ним подалися Герберт і Спілет.

Ураган, що лютував з нечуваною силою, розпорошував струмені зливи, перетворюючи їх на водяний пил. Проте одна обставина сприяла недавнім повітроплавцям: ураган віяв з південного сходу, штовхаючи їх у спину, тому не лише не заважав, а навіть прискорював їхній рух. Надія знайти зниклого товариша теж подвоювала сили. До четвертої години ранку вони вже подолали близько п'яти миль. Змокли й змерзлі, гнані вітром Пенкроф, Спілет і Герберт втомилися від швидкої ходьби, майже бігу, але жодне нарікання не зірвалося з їхніх вуст. Вони були готові йти за Топом куди завгодно.

Близько п'ятої ранку почало світати. О шостій зовсім розвиднилося. Хмари мчали високо в небі з шаленою швидкістю. Моряк і його супутники були не ближче, ніж за шість миль від Комина. Тепер розумний собака вів їх понад пологим піщаним берегом. Праворуч, паралельно до берега, тяглося пасмо скель, але тепер, під час високого припливу, з води виглядали тільки їхні верхівки. Ліворуч узбережжя було облямоване кількома дюнами, що поросли чортополохом.



Берег справляв враження дикого просторого піщаного майданчика. Ген-ген на південному заході виднілася стіна лісу.

У цю хвилину Топ чомусь почав збуджено метушитися. Він то щодуху біг уперед, то повертався назад до моряка, ніби прохаючи його іти швидше. Собака звернув з піщаного берега й упевнено побіг десь поміж дюнами. Люди подалися за ним.

Через п'ять хвилин мандрівки дюнами кореспондент і його товариші наблизилися до печери, утвореної біля підніжжя невисокого пагорба. Тут Топ зупинився і голосно загавкав. Пенкроф, Спілет і Герберт увійшли досередини.

Там вони побачили Наба, що стояв навколішки над розпростертим на підстилці з трави тілом. Це був інженер Сайрус Сміт.

РОЗДІЛ VIII

Чи живий Сайрус Сміт? — Набова розповідь. — Сліди людини. — Нерозв'язане питання. — Перші інженерові слова. — Вивчення слідів. — Повернення до Комина. — Пенкрофів жах.

Наб не ворушився, тож Пенкроф тільки спитав:

— Він живий?

Наб не відповідав. Обличчя Гедеона Спілета і Пенкрофа пополотніли. Герберт схрестив руки на грудях і завмер нерухомо. Але вочевидь прибитий горем Наб не помітив товаришів і не почув морякового запитання. Кореспондент і собі став навколішки перед нерухомим тілом і, розстебнувши одяг на інженерових грудях, приклав вухо до серця. Цілу хвилину, яка всім здалася вічністю, він прислухався, намагаючись уловити слабе биття.

Наб випростався. Виснаженого втомою, змученого відчаєм, його годі було впізнати. Хлопець не сумнівався, що його хазяїн мертвий.

— Сайрус іще живий, — сказав Гедеон Спілет.

ЗМІСТ

ЧАСТИНА ПЕРША

Мандрівники з пошкодженого аеростата 5

ЧАСТИНА ДРУГА

Покинутий105

ЧАСТИНА ТРЕТЯ

Таємниця острова189

Літературно-художнє видання

Серія «Бібліотека пригод»

ВЕРН Жюль
Таємничий острів
Роман

Для дітей середнього шкільного віку

Керівник проекту *В. А. Тютюнник*
Відповідальний за випуск *Т. О. Небесна*
Редактор *О. О. Скорик*
Художній редактор *А. О. Попова*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *В. Ю. Степанов*

Підписано до друку 08.02.2019.
Формат 84x108/32. Друк офсетний.
Гарнітура «SchoolBook». Ум. друк. арк. 14,28. + кольор. вкл.
Наклад 5000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cor@bookclub.ua

Віддруковано у ПРАТ «Харківська книжкова фабрика “Глобус”»
61052, м. Харків, вул. Різдва, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com



К
Н
И
Ж
К
О
В
И
Х

- за телефонами довідкової служби
(050) 113-93-93 (МТС); (093) 170-03-93 (life);
(067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88
- на сайті Клубу: www.bookclub.ua
- у мережі фірмових магазинів
див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом

Надсилається безоплатний каталог

Запрошуємо до співпраці авторів
e-mail: publish@ksd.ua

**Запрошуємо до співпраці художників,
перекладачів, редакторів**
e-mail: editor@ksd.ua

**Для гуртових
клієнтів**

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Київ

тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@ksd.ua

Верн Ж.

В35 Таємничий острів / Жуль Верн ; пер. В. Верховеня ;
худож. Г. Носач. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб
Сімейного Дозвілля», 2019. — 272 с. : кол. вкл. — (Се-
рія «Бібліотека пригод», ISBN 978-617-12-4214-2).

ISBN 978-617-12-5898-3

Посеред безкрайого океану лежить не нанесений на жодну карту острів. Він сповнений небезпек, але, зрештою, на ньому є все для життя. Потрібні лише... глибокі знання у різних галузях, невтомна праця та незламний дух. І п'ятеро хоробрих англійців кидають виклик обставинам. Та вони ще не знають, які пригоди на них чекають. Їм доведеться стати справжніми «робінзонами», вижити в непростих умовах дикої природи, зустрітись з піратами, пережити виверження вулкана... І хтозна, як би вони подолали всі труднощі та небезпеки, якби не допомога таємничого незнайомця...

УДК 821.133.1-93